

УДК 025.2:021.84:(075.3)“2010/2012”: [026:37](477–25)ДНПБУ

*В. Ю. Кемпе,
наук. співроб. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського*

**ПОВНОТА НАДХОДЖЕННЯ ПІДРУЧНИКІВ ДЛЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ 2010–2012 РОКІВ ВИДАННЯ ДО ФОНДУ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО:
СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ**

У статті проаналізовано стан надходження підручників 2010–2012 рр. видання до фонду Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського – головного науково-інформаційного центру освітянської галузі.

Ключові слова: підручник, обов'язковий примірник, комплектування, надходження, профільне навчання, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.

Постановка проблеми. Авторитет і суспільне визнання книгозбірні залежить від багатства та якості бібліотечних ресурсів, ступеня задоволення інформаційних потреб користувачів. Саме сучасна потужна наукова бібліотека має стати базою для створення грамотного суспільства майбутнього, адже в ній накопичено систематизовані знання, що служать усім охочим. Бібліотечний фонд є запорукою діяльності книгозбірні, головним матеріальним й інформаційним ресурсом, сутність і потенціал якого розкривається безпосередньо під час виконання такою установою своїх провідних функцій, серед яких науково-методична, просвітницька, виховна.

Найважливіший складник формування бібліотечного фонду – його комплектування. Це важливий процес, котрий потребує наукового підходу. Його основу становить моніторинг стану й функціонування бібліотечного фонду, аналіз інформаційних потреб користувачів, що дає змогу не тільки керувати ним, а й коригувати, приводячи до оптимального стану.

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) – національне галузеве книгосховище – всеукраїнський галузевий науково-інформаційний центр, який створює міцний ресурсний фундамент, метою якого є повноцінне та оперативне забезпечення розвитку вітчизняної педагогічної науки й освіти, фахових інформаційних потреб науковців і практиків галузі, підвищення їх професійного рівня. У рамках науково-дослідної роботи «Теоретичні та науково-практичні аспекти створення інтегрованого інформаційного ресурсу в Державній науково-педагогічній бібліотеці України ім. В. О. Сухомлинського» (наук. керівник – П. І. Рогова, канд. іст. наук) [7], яка здійснюється впродовж 2011–2013 рр., проводився моніторинг надходжень підручників для загальноосвітніх навчальних закладів 2010–2012 рр. видання, рекомендованих або затверджених МОН України для використання в шкільній програмі, до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Об'єкт дослідження – фонд ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Предметом вивчення є підручники ЗНЗ 2010–2012 рр. видання, рекомендовані МОН України для початкової, основної та старшої школи.

Основу дослідження становлять переліки підручників 2010–2012 рр. видання для початкової, основної та старшої школи, зазначені в бібліографічному покажчику книг і брошур «Нові видання України».

Мета моніторингу – виявити повноту комплектування в надходженні підручників для ЗНЗ до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського 2010–2012 рр. видання для ліквідації лакун видань у фонді бібліотеки.

Новизна роботи полягає в тому, що вперше проаналізовано та узагальнено репертуар підручників для ЗНЗ 2010–2012 рр. видання на базі галузевої бібліотеки державного рівня.

Завдання дослідження:

- визначити повноту комплектування фонду книгозбірні підручниками ЗНЗ за 2010–2012 рр., рекомендованих МОН України для початкової школи;
- виявити повноту комплектування фонду бібліотеки підручниками ЗНЗ за 2010–2012 рр., рекомендованих МОН України для основної та старшої школи;
- дослідити й проаналізувати кількісний склад підручників для початкової школи за навчальними предметами, за роками видання у фонді бібліотеки;
- вивчити та проаналізувати кількісний склад підручників для основної й старшої школи за освітніми галузями знань, за роками видання у фонді бібліотеки;
- розглянути повноту надходжень підручників для профільного навчання в старшій школі за роками видання у фонді бібліотеки;
- дослідити та проаналізувати кількісний склад надходжень підручників від видавництв України та видавничих організацій різноманітних форм власності;
- зробити висновки й пропозиції за результатами моніторингу.

Моніторинг надходження підручників до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського становить завдання особливої ваги, тому що задовольнити інформаційні потреби освітянської галузі неможливо без найбільш повного комплектування фонду книгозбірні підручниками. Варто зазначити також, що повноцінне поповнення бібліотеки виданнями є запорукою створення майбутнього «суспільства знань».

Підручник – це книга, що містить основи наукових знань з певної навчальної дисципліни відповідно до цілей навчання, встановлених програмою й вимогами дидактики, конкретизує зміст освіти, виконує освітню, розвивальну, виховну та дослідницьку функції. Одне з перших наукових визначень такого різновиду видань знаходимо в дослідженні Є. Й. Перовського, де цей феномен трактується як особливий вид навчальної книги, що містить систематичний виклад знань із певного предмета, обов'язкових для засвоєння учнями [8]. Василь Олександрович Сухомлинський головне призначення підручника вбачав у тому, щоб бути основним засобом навчання й пізнання для учнів [8] (незважаючи на досягнення науки, техніки, педагогіки). Школа, за словами відомого дослідника, тільки тоді є школою, коли вона

утверджує культ книги та підручника як «кістяка» знань. Науковці й практики галузі повинні мати можливість отримати інформацію про навчальні видання, насамперед про підручники, у повному обсязі для подальшого їх удосконалення.

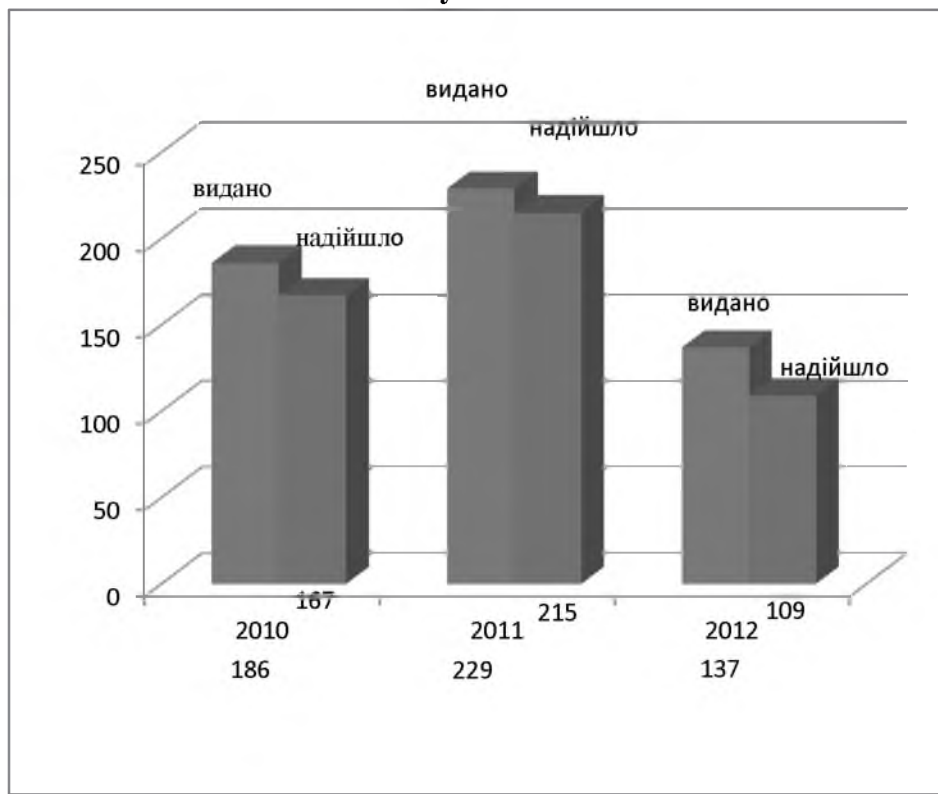
Виразними ознаками сучасного етапу розвитку національної системи освіти є розроблення нових технологій навчання, відкриття авторських шкіл, створення авторських програм, варіативних підручників із різними методичними системами реалізації змістових ліній відповідно до вимог державних стандартів освіти [8]. Тому актуальною постає потреба в науково-педагогічному осмисленні й аналізі навчально-методичного забезпечення змісту освіти, передусім шкільних підручників. Доцільно звернути увагу на те, що зараз право на існування має не лише один стабільний підручник для кожної навчальної дисципліни, доречною є варіативність таких видань, які відрізняються певними підходами до розкриття одного й того ж навчального матеріалу, а також глибиною його висвітлення [6].

Головне джерело комплектування фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського становлять надходження безоплатного обов'язкового примірника документів, який названа установа отримує згідно із Законом України «Про обов'язковий примірник документів» від 9 квітня 1999 р. [3] і Постановою Кабінету Міністрів від 10 травня 2002 р. № 608 [1]. Відповідальність за доставку необхідних екземплярів покладено на відповідних виробників незалежно від їх форми власності. Під час моніторингу було виокремлено із загального списку літератури, зазначеної в бібліографічному покажчику книг і брошур «Нові видання України» за 2010–2013 рр., підручники 2010–2012 рр. виходу у світ, які рекомендовано МОН України для використання в початковій, основній і старшій школах, загальною кількістю 552 назви. Усі документи звірялися з електронним каталогом бібліотеки. За результатами кількісного аналізу надходжень підручників до книгозбірні, в її фонді зі 186 назв таких навчальних видань, що вийшли друком 2010 р., представлено 167. Це становить 90 % від загальної кількості виданих підручників цього року. Навчальних видань 2011 року випуску (229 назв) у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського зберігається 215 назв, тобто 94 % від їх загальної кількості. Підручників, які вийшли у світ 2012 р. (137 назв), у бібліотеці знаходиться 109 назв, що становить 80 % від їх загальної кількості. Отже, найбільша наповнюваність фонду книгозбірні підручниками спостерігалася 2011 р.

Загальні дані про надходження підручників до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського представлено на *diagр. 1*.

Діаграма 1

Надходження підручників 2010–2012 рр. видання до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

За визначенням відомого педагога І. Я. Лернера, підручник – це засіб засвоєння змісту освіти [9]. Згідно з державними стандартами початкової й повної загальної середньої освіти державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня подано за галузевим принципом. Для того, щоб дослідити та проаналізувати кількісний склад підручників за галузями знань окремо для початкової, окремо для основної й старшої школи, було складено списки таких навчальних книг для відповідного типу школи за роками видання. Результати надходження підручників для початкової школи за навчальними предметами подано в *таб. 1–3*.

Таблиця 1

Надходження підручників для початкової школи 2010 р. видання до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Назва предмета	Видано	Надійшло	Відсутні	%
Буквар	7	7		100
Читання	6	6		100
Українська мова	9	9		100
Математика	4	4		100

Англійська мова	4	3	1	75
Основи здоров'я	6	6		100
Я і Україна	2	2		100
Російська мова	13	12	1	92
Всього	51	49	2	96

Таблиця 2

**Надходження підручників для початкової школи 2011 р. видання до фонду
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського**

Назва предмета	Видано	Надійшло	Відсутні	%
Буквар	3	3		100
Читання	8	8		100
Українська мова	1	1		100
Математика	3	2	1	67
Англійська мова	2	2		100
Основи здоров'я	3	3		100
Німецька мова	1		1	0
Всього	21	19	2	90

Таблиця 3

**Надходження підручників для початкової школи 2012 р. видання до фонду
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського**

Назва предмета	Видано	Надійшло	Відсутні	%
Буквар	8	4	4	50
Читання	1	1		100
Українська мова	9	8	1	89
Математика	7	4	3	57
Англійська мова	12	11	1	92
Основи здоров'я	4	3	1	75
Німецька мова	2	2		100
Музичне мистецтво	5	4	1	80
Природознавство	3	3		100
Образотворче мистецтво	7	6	1	86
Російська мова	3	2	1	67
Французька мова	2	2		100
Інформатика	2	1	1	50
Труд	2	2		100
Всього	67	53	14	79

Аналіз підручників для початкової школи показав:

- 2010 року підручників із «Української мови» надійшло 9 назв із 9-ти виданих, підручників із «Читання» – 6 із 6-ти виданих, «Букварів» – 7 із 7-ми виданих, підручників із «Математики» – 4 із 4-х виданих, підручників із «Основ здоров'я» – 6 із 6-ти виданих, підручників із «Російської мови» – 12 із 13-ти виданих, підручників із таких предметів, як «Англійська мова» – 3 із 4-х виданих та «Я і Україна» – 2 із 2-х виданих.

- 2011 року підручників із «Української мови» надійшло 1 назва з 1-ї виданої, «Букварів» – 3 із 3-х виданих, підручників із «Читання» – 8 із 8-ми виданих, підручників із «Математики» – 2 із 3-х виданих, підручників із «Основ здоров'я» – 3 із 3-х виданих, підручників із «Англійської мови» – 2 із 2-х виданих, надруковано одну назву підручника «Німецька мова», але відповідний примірник не надійшов до бібліотеки.

- 2012 року підручників із «Української мови» надійшло 8 назв із 9-ти виданих, «Букварів» – 4 із 8-ми виданих, підручників із «Читання» – 1 із 1-ї виданої, підручників із «Математики» – 4 із 7-ми виданих, підручників із «Англійської мови» – 11 із 12-ти виданих, підручників із «Основ здоров'я» – 3 із 4-х виданих, підручників із «Музичного мистецтва» – 4 із 5-ти виданих, підручників із «Природознавства» – 3 із 3-х виданих, підручників із «Образотворчого мистецтва» – 6 із 7-ми виданих, підручників із «Російської мови» – 2 із 3-х виданих, підручників із «Інформатики» – 1 із 2-х виданих, підручників із «Трудового навчання» – 2 із 2-х виданих, підручників із таких предметів, як «Німецька мова» – 2 із 2-х виданих і «Французька мова» – 2 із 2-х виданих.

Проведений моніторинг підручників для початкової школи виявив незначні лакуни в їх надходженні до бібліотеки 2010 р. та 2011 р, укомплектованість фонду становила 96 % і 90 % відповідно. 2012 року фонд книгозбірні було укомплектовано підручниками для початкової школи на 79 %.

Аналіз підручників для основної й старшої школи за галузями знань проводився окремо та показав такі результати. 2010 року фонд бібліотеки було укомплектовано підручниками для основної й старшої школи на 83 %, 2011 р. – на 94 %, 2012 р. – на 80 %. Частка підручників, що вийшли у світ 2010 року, із «Мовознавства. Літературознавства» становить 91 % від загальної кількості підручників цієї галузі для основної та старшої школи, надрукованих зазначеного року. Відповідно, показники забезпечення книгозбірні підручниками з інших галузей такі:

- «Математика. Природничі науки» – 79 %;
- «Географія. Історія» – 86 %;
- «Суспільні науки» – 80 %;
- «Комп'ютерні науки» – 57 %;
- «Мистецтво» – 100 %;
- «Прикладні науки» – 67 %;
- «Релігія. Теологія» – 100 %.

Підручник із «Філософії. Психології» не надійшов до фонду.

Частка підручників 2011 року випуску із «Мовознавства. Літературознавства» становить 95 % від загальної кількості надрукованих підручників названої галузі для основної й старшої школи цього року видання; із «Математики. Природничих наук» – 91 %; із «Географії. Історії» – 100 %; із «Суспільних наук» – 94 %; із «Мистецтва» – 100 %; із «Прикладних наук» – 100 %; із «Релігії. Теології» – 100 %; із «Філософії. Психології» – 100 %. Підручник «Комп'ютерні науки» не надійшов до фонду.

Частка підручників, що вийшли у світ 2012 року, із «Мовознавства. Літературознавства» становить 56 % від загальної кількості виданих підручників цієї галузі для основної й старшої школи вказаного року випуску. Показники забезпечення книгозбірні підручниками з інших галузей такі:

- «Математика. Природничі науки» – 87 %;
- «Географія. Історія» – 71 %;
- «Суспільні науки» – 86 %;
- «Мистецтво» – 100 %;
- «Прикладні науки» – 100 %;
- «Філософія. Психологія» – 100 %;
- «Комп'ютерні науки» – 100 %.

Отже, проаналізувавши репертуар підручників, виданих 2010–2012 рр., для основної й старшої школи за галузями знань, варто зазначити, що підручники з «Комп'ютерних наук» (2011 р.) і «Філософії. Психології» (2010 р.) зовсім не надійшли до бібліотеки. 2012 року фонд книгозбірні було укомплектовано підручниками з «Мовознавства. Літературознавства» тільки на 56 %. З інших галузей знань за роками виявлено незначні лакуни в забезпеченні цієї установи підручниками.

Результати надходження підручників для основної та старшої школи за навчальними предметами подано в *таб. 4–6*.

Таблиця 4

Надходження підручників для основної та старшої школи 2010 р. видання до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського за освітніми галузями

Назва предмета	Видано	Надійшло	Відсутні	%
Мовознавство. Літературознавство	54	49	5	91
Математика. Природничі науки	42	33	9	79
Географія. Історія	21	18	3	86
Суспільні науки	5	4	1	80
Комп'ютерні науки	7	4	3	57
Мистецтво	1	1		100
Прикладні науки	3	2	1	67

Релігія	1	1		100
Філософія. Психологія	1		1	0
Всього	135	112	23	83

Таблиця 5

Надходження підручників для основної та старшої школи 2011 р. видання до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського за освітніми галузями

Назва предмета	Видано	Надійшло	Відсутні	%
Мовознавство. Літературознавство	79	75	4	95
Математика. Природничі науки	65	59	6	91
Географія. Історія	34	34		100
Суспільні науки	18	17	1	94
Комп'ютерні науки	1		1	0
Мистецтво	3	3		100
Прикладні науки	5	5		100
Релігія	2	2		100
Філософія. Психологія	1	1		100
Всього	208	196	12	94

Таблиця 6

Надходження підручників для основної та старшої школи 2012 р. видання до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського за освітніми галузями

Назва предмета	Видано	Надійшло	Відсутні	%
Мовознавство. Літературознавство	18	10	8	56
Математика. Природничі науки	23	20	3	87
Географія. Історія	7	5	2	71
Суспільні науки	7	6	1	86
Комп'ютерні науки	5	5		100
Мистецтво	4	4		100
Прикладні науки	2	2		100
Філософія. Психологія	4	4		100
Всього	70	56	14	80

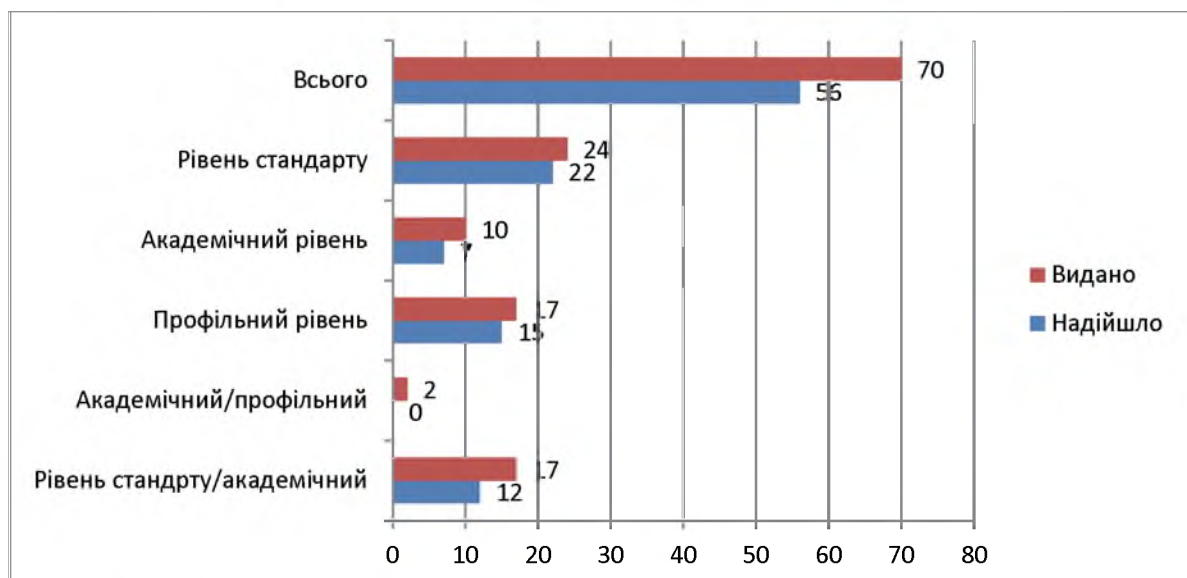
Згідно з Концепцією профільного навчання в старшій школі, яку було затверджено Рішенням колегії Міністерства освіти і науки України № 10/12-2 від 25.09.2003 р., у старшій загальноосвітній школі запроваджено профільне навчання, що передбачає системно-спеціалізовану підготовку в старших класах школи, спрямовану на індивідуалізацію навчання й соціалізацію учнів з урахуванням потреб ринку [5]. Враховуючи це, навчальні предмети в школі поділено на рівні, відповідно до яких класифікуються й підручники. А саме:

- рівень стандарту – обов’язковий мінімум змісту навчального предмета, який не має на меті подальшого його вивчення (наприклад, математика у філологічному профілі; хімія й біологія в профілі інформатики тощо);
- академічний рівень – знання, достатні для подальшого вивчення предмета у ВНЗ – визначається для навчальних предметів, які не є профільними, але базовими або близькими до профільних (наприклад, курси біології, хімії у фізико-технічному профілі або курс фізики в хіміко-біологічному профілі);
- профільний рівень – обсяг змісту предмета поглиблений із орієнтацією на майбутню професію (наприклад, фізика й математика у фізико-математичному профілі, біологія та хімія в хіміко-біологічному профілі тощо).

Беручи до уваги подану класифікацію, було досліджено надходження підручників для профільного навчання до фонду бібліотеки, моніторинг яких проілюстровано на *діагр. 2–4*.

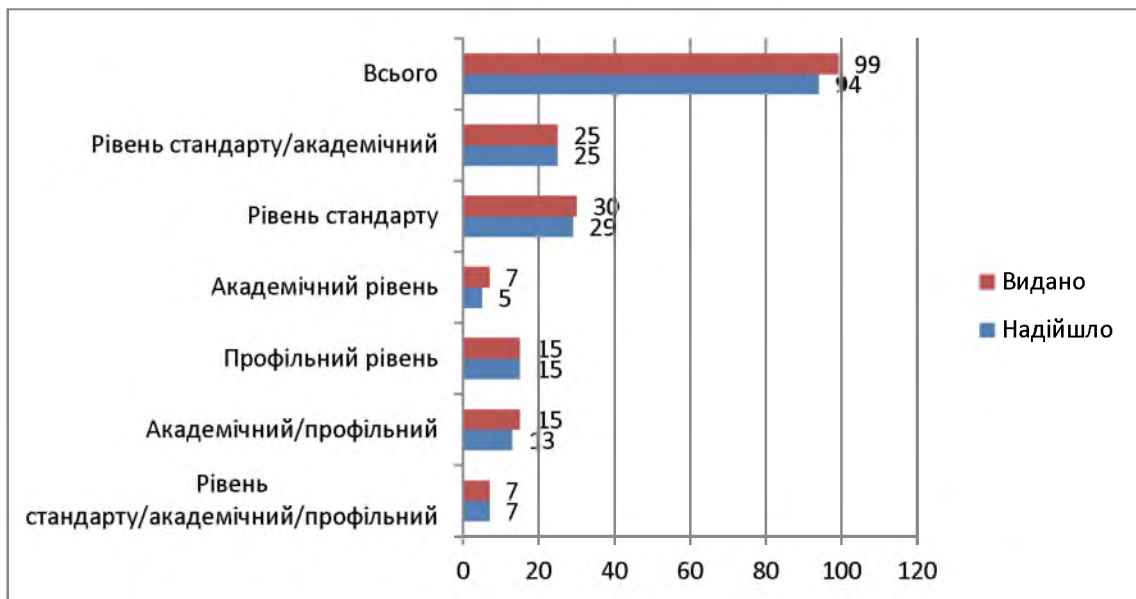
Діаграма 2

Надходження підручників для профільного навчання за 2010 рік до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

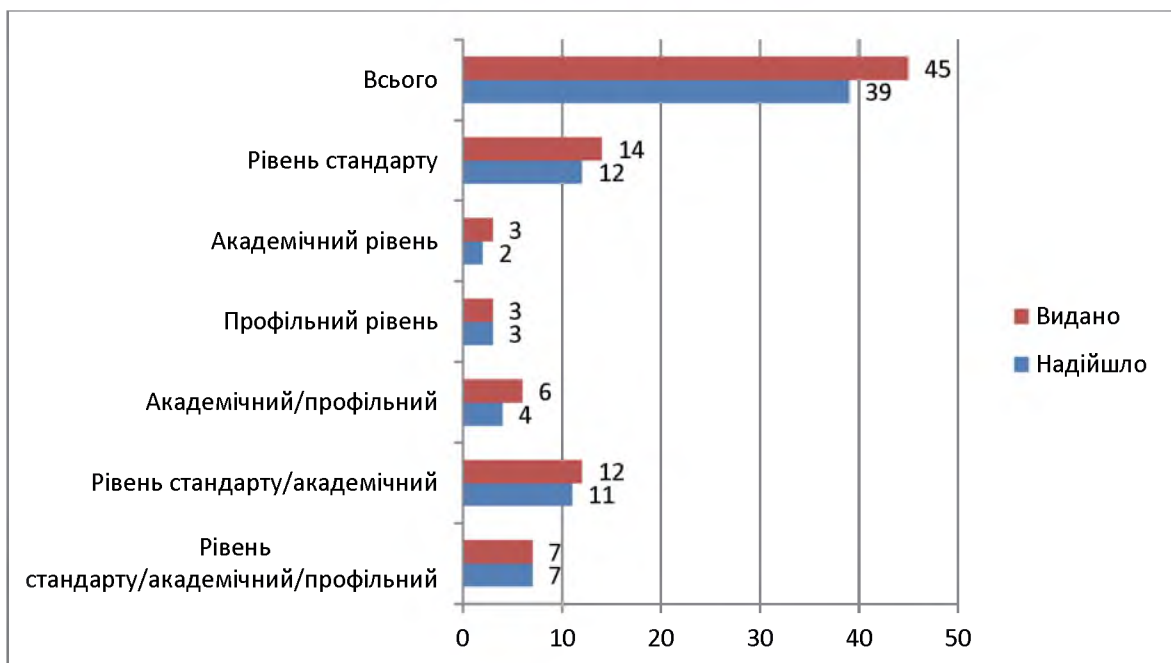
Діаграма 3

Надходження підручників для профільного навчання за 2011 рік до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Діаграма 4

Надходження підручників для профільного навчання за 2012 рік до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

У ході дослідження було з'ясовано, що 2010 року підручників рівня **стандарту** видано **24** назви, до фонду надійшло **22** назви, підручників **академічного** рівня – видано **10**, надійшло – **7** назв, підручників **профільного** рівня – видано **17**, надійшло **15** назв. Для профільного навчання надруковано й такі підручники, які поєднують у

собі навчальний матеріал двох рівнів. Так, підручників для академічного/профільного рівня видано 2 назви, вони надійшли до фонду книгозбірні в повному обсязі. Підручників для рівня стандарту/академічного рівня випущено 17 назв, до фонду надійшло 12 назв.

Отже, загальна кількість підручників для профільного навчання в старшій школі, виданих 2010 року, становить 70 назв, з яких бібліотека отримала 56 назв (80 %).

2011 року підручників рівня стандарту видано 30 назв, до фонду надійшло 29 назв, підручників академічного рівня – видано 7, надійшло – 5 назв, підручників профільного рівня – видано 15, надійшло 15 назв. Підручників для рівня стандарту/академічного рівня випущено 25 назв, книгозбірня отримала їх у повному обсязі. Підручників для академічного/профільного рівня видано 15 назв, до фонду бібліотеки надійшло 13 назв. Окрему частку становлять підручники, які поєднали в собі всі три навчальні рівні, наприклад підручники з предмета «Захист Вітчизни». Їх було надруковано 7 назв, котрі книгозбірня отримала в повному обсязі.

Таким чином, загальна кількість підручників для профільного навчання в старшій школі, виданих 2011 року, становить 99 назв, з них до фонду бібліотеки надійшло 94 назви (95 %).

2012 року підручників рівня стандарту випущено 14 назв, до фонду надійшло 12 назв, підручників академічного рівня – видано 3, надійшло – 2 назви, підручників профільного рівня – видано 3, надійшло 3 назви. Підручників для рівня стандарту/академічного рівня надруковано 12 назв, книгозбірня отримала 11 назв. Підручників для академічного/профільного рівня видано 6 назв, до фонду надійшло 4 назви. Підручників, які поєднують у собі всі три рівні, вийшло у світ 7 назв, бібліотека отримала їх у повному обсязі.

Отже, загальна кількість підручників для профільного навчання в старшій школі, виданих 2012 року, становить 45 назв, з них до фонду книгозбірні надійшло 39 назв (80 %).

Проаналізувавши повноту надходження підручників 2010–2012 рр. видання до фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського від видавництв і видавничих організацій державної й інших форм власності, варто зазначити, що 2010 року не відбулося поповнення фонду цієї установи підручниками таких видавництв: «Гімназія» (Харків) – 8 назв, «Ірпінь-Перун» (Київ) – 5 назв, «Основа» (Харків) – 3 назви, «Світ» (Львів) – 2 назви. Видавництва «Українська книжкова мережа» (Харків), «Генеза» (Київ), «Ранок» (Харків), «Педагогічна думка» (Київ), «Гімназія» (Київ), «Грамота» (Київ), «Астон» (Тернопіль) не надали по одній назві випущених ними підручників.

2011 року не відбулося поповнення фонду бібліотеки підручниками видавництва «Гімназія» (Харків) – 5 назв, «Освіта 2009» (Київ) – 4 назви. Видавництва «Підручники і посібники» (Тернопіль), «Навчальна книга – Богдан»

(Тернопіль), «Генеза» (Київ), «Основа» (Харків), «Літера» (Київ) не надали по одній назві підручників.

2012 року книгозбірня не отримала підручників від таких видавництв: «Ранок» (Харків) – 6 назв, «Навчальна книга – Богдан» (Тернопіль) – 5 назв, «Генеза» (Київ) – 5 назв, «Освіта» (Київ) – 3 назви, «Майстер клас» (Київ) – 2 назви. Видавництва «Навчальна книга» (Тернопіль), «Літера» (Київ), «Підручники і посібники» (Тернопіль), «ІВА» (Ужгород), «Алатон» (Київ), «Центр навчально-методичної літератури» (Київ) не надали по одній назві випущених ними підручників.

Висновки. Отже, здійснивши аналіз надходження підручників для загальноосвітніх навчальних закладів України 2010–2012 року видання до фонду Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, ми з'ясували лакуни в забезпеченні цієї установи підручниками; виявили видавничі організації, які не надіслали обов'язковий примірник своїх видань до книгозбірні у відповідні роки; дійшли висновків, що відсутність підручників у фонді бібліотеки пояснюється неознайомленістю всіх видавничих структур із Постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2002 р. № 608 «Про порядок доставляння обов'язкових примірників документів» та ст. 186/7 Закону України від 12 січня 2012 року № 4319-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо доставляння обов'язкового безоплатного примірника документів» [2], а також тим, що комерційні видавничі фірми, організації й приватні підприємці самі не надають обов'язковий примірник у книгозбірню або не контролюють своєчасне відправлення виготовлювачами відповідних екземплярів; видання, котрі вийшли друком малим тиражем і такі, що підготовлені та випущені за кошти авторів чи спонсорів, переважно завжди не потрапляють до фонду бібліотеки.

Для покращення надходжень підручників до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського вважаємо доцільною активізацію фахівцями цієї установи процесу інформування видавничих організацій різноманітних форм власності про діяльність названої книгозбірні – головної бібліотеки освітянської галузі України, що створює міцний ресурсний фундамент всеукраїнського галузевого науково-інформаційного центру. Необхідно також ознайомлювати директорів видавництв із відомостями про відповідальність, яка лягає на них, у разі ненадання обов'язкового примірника видання. Відповідно до чинного законодавства це загрожує накладанням штрафу на посадових осіб від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ще одним способом впливу на покращення ситуації є оприлюднення результатів аналізу надходжень підручників до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського на сторінках педагогічних видань України.

Список використаних джерел

1. Про порядок доставляння обов'язкових примірників документів : постанова Каб. Міністрів України від 10 трав. 2002 р. № 608 // Бібл. планета. – 2002. – № 3. – С. 2–4.

2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо доставляння обов'язкового безоплатного примірника документів : Закон України від 12 січ. 2012 р. № 4319-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2012. – № 39. – Ст. 465.
3. Про обов'язковий примірник документів [Електронний ресурс] : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 595-XIV : [станом на 16.10.2012] // Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» : [офіц. сайт]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://www.ukrbook.net/zakony/Z_595.htm. – Назва з екрана.
4. Статут Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського : затв. постановою Президії НАПН України, протокол № 1-7/1-10. – К., 2010. – 10 с.
5. Концепція профільного навчання в старшій школі : затв. рішенням колегії М-ва освіти і науки України від 25.09.2003 № 10/12-2 // Інформ. зб. М-ва освіти і науки України. – 2003. – № 24. – С. 3–15.
6. *Николюк О. В.* Комплектування бібліотечних фондів шкільних підручників: порядок та перспективи оновлення / О. В. Николюк // Шкіл. б-ка плюс. – 2012. – Січ. (1/2). – С. 26–28.
7. *Рогова П. І.* Інноваційна діяльність освітянських бібліотек України – важливий напрям у розвитку суспільства знань / Павла Рогова // Освіта. – 2012. – 8–15 серп. (№ 35). – С. 1.
8. *Кодлюк Я.* Підручники для початкової школи: теорія і практика / Я. Кодлюк. – Т. : Підруч. і посіб., 2004. – 288 с.
9. *Васьківська Г. О.* Особливості формування системи знань про людину у змісті підручника нового покоління / Г. О. Васьківська // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки НАПН України. – К., 2010. – № 1. – С. 41–48.

В. Ю. Кемпе

Полнота поступления учебников для общеобразовательных учебных заведений Украины 2010–2012 года издания в фонд Государственной научно-педагогической библиотеки Украины имени В. А. Сухомлинского: состояние и перспективы

В статье проанализировано состояние поступления учебников 2010–2012 года издания в фонд Государственной научно-педагогической библиотеки Украины имени В. А. Сухомлинского – главного научно-информационного центра образовательной отрасли.

Ключевые слова: учебник, обязательный экземпляр, комплектирование, поступление, профильное обучение, ГНПБ Украины им. В. А. Сухомлинского.

V. Yu. Kempe

Completeness of Supplying Textbooks for Comprehensive Educational Establishments of Ukraine Published in 2010-2012 to the Fund of V. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine: Its State and Prospects

The author of the article analyzes the completeness of supplying textbooks published in 2010–2012 to the fund of V. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine which is a main scientific and information centre of the educational branch.

Key words: textbook, obligatory copy, acquisition, supplying, receipt, vocational/specialized education, V. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine.

Надійшла до редколегії 29.12.2013 р.